

KS 107

LAXÅ KOMMUN  
KS/KF

2010 -04- 28

LAXÅ KOMMUN  
Revisorerna

Till

Dnr ..... 2010013 .....  
Dnr.pl. .... 042 .....

Kommunstyrelsen,  
Kommunfullmäktige för kännedom

### Revisionsrapport – Årsredovisningen 2009

På uppdrag av revisorerna i Laxå kommun har Komrev inom PricewaterhouseCoopers genomfört en granskning av årsredovisningen 2009.

Vår bedömning är att upprättad årsredovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild över kommunens resultat och ekonomiska ställning för räkenskapsåret 2009 och är upprättad enligt god revisionsred.

Resultatet för 2009 uppgår till 3 645 tkr, budgeterat resultat för 2009 var 3 000 tkr. Nämnderna visar en negativ avvikelse mot budget med 1 554 tkr. Finansieringen visar ett överskott om 2 199 tkr. Vi bedömer att resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om.

Det är positivt att kommunen visar på ett överskott för 2009. Trots detta bedömer vi att kommunens ekonomiska situation och utveckling är *mycket svag*. Kommunen har inte återställt tidigare års underskott i enlighet med kommunallagen. Kommunen måste fortsätta vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans. Vi kommer att noggrant följa kommunens ekonomiska utveckling under kommande revisionsår.

Kommunens mål för god ekonomisk hushållning har utvecklats, vilket är positivt. Vi bedömer dock att målen kan utvecklas ytterligare för att tydliggöra kopplingen verksamhet – ekonomi. Även kommunens beskrivningar och redovisningar av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet i årsredovisningen har förbättrats.

För revisorerna i Laxå kommun

Laxå 22/4 2010

  
Arild Wanche  
Ordförande

## Revisionsrapport

# Granskning av årsredovisning 2009

Laxå kommun

2010-04-22

Oscar Hjelte

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning .....	3
2	Inledning .....	4
2.1	Bakgrund .....	4
2.2	Revisionsfråga och metod .....	4
3	Granskningsresultat.....	5
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning .....	5
3.1.1	Förvaltningsberättelse .....	5
3.1.2	Balanskrav .....	7
3.1.3	God ekonomisk hushållning .....	7
3.1.4	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	8
3.2	Rättvisande räkenskaper .....	8
3.2.1	Resultaträkning .....	8
3.2.2	Balansräkning .....	9
3.2.3	Finansieringsanalys.....	10
3.2.4	Sammanställd redovisning .....	10
3.2.5	Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper .....	11

## 1 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Det är positivt att kommunen visar på ett överskott för 2009. Trots detta bedömer vi att kommunens ekonomiska situation och utveckling är *mycket svag*. Kommunen har inte återställt tidigare års underskott i enlighet med kommunallagen. Kommunen måste fortsätta vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans.

På grund av den finansiella krisen beslutade fullmäktige om att revidera de finansiella målen som fastställdes i budget 2009. Målen för 2009 beslutades vara:

- Ett överskott på 3 miljoner kronor ska finnas vid årets slut.
- Soliditeten ska inte vara lägre än 0,5 % för 2009

Resultatet för 2009 uppgår till 3 645 tkr, budgeterat resultat för 2009 var 3 000 tkr. Nämnderna visar en negativ avvikelse mot budget med 1 554 tkr. Finansieringen visar ett överskott om 2 199 tkr. Vi bedömer att resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige har i budget 2009, verksamhetsplan 2010-2011 fastställt tre övergripande mål; kommuninvånarna i fokus, positiv befolkningstrend och ekonomi i balans. Förvaltningsberättelsen inleds med att målen presenteras och kommenteras. Nämnderna redogör för uppfyllelsen av de av fullmäktige fastställda målen. Målen för god ekonomisk hushållning har utvecklats, vilket är positivt. Vi bedömer dock att målen kan utvecklas ytterligare för att tydliggöra kopplingen verksamhet – ekonomi.

Kommunens styrmodell bygger på att fullmäktige fastställer strategier och mål utifrån fyra fokusområden ”Medborgare – Utveckling – Ekonomi – Medarbetare”. Målen följs upp och utvärderas i årsredovisningen utifrån fastställt styrtal och bedöms utifrån: helt uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått. Vi bedömer att vissa av uppföljningarna mer handlar om uppföljning av aktiviteter än om vad målet lett till, d v s effekten. Vi bedömer att nämndernas redogörelse i huvudsak är tillräcklig. Vi bedömer att verksamheten inom vissa nämnder kan beskrivas på ett tydligare sätt. Informationsvärdet skulle öka ytterligare med nyckeltal som lyfter fram verksamheten kopplat till ekonomin.

I stort bedömer vi att kommunen följer aktuella redovisningsprinciper, efterlevandet kan dock förbättras till nästkommande år. Under respektive avsnitt i årsredovisningen finns kommenterat rådande avvikelser. För att följa god redovisningssed måste årsredovisningen till nästkommande år kompletteras med tillämpade redovisningsprinciper och upplysning om vilka avsteg som görs mot bl.a. normgivning.

## 2 Inledning

### 2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen, som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande, inklusive den sammanställda redovisningen.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

### 2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med KRL och i enlighet med normgivning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning),
- resultaträkning,
- kassaflödesanalys,
- balansräkning,
- sammanställd redovisning.

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning inte varit totalomfattande utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

### 3 Granskningsresultat

#### 3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

##### 3.1.1 Förvaltningsberättelse

###### 3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

###### **Bedömning och iakttagelser**

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL. Kommunens årsredovisning har utvecklats med avseende på innehåll och struktur jämfört med tidigare år.

Till nästkommande år bör även en omvärldsanalys presenteras i årsredovisningen

###### **Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning.**

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren. Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande. För att öka analysen av kommunens ekonomiska ställning bör fler nyckeltal redovisas.

###### **Händelser av väsentlig betydelse och förväntad utveckling**

Av förvaltningsberättelsen framgår ej på ett tillräckligt tydligt sätt om väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

### Väsentliga personalförhållanden.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, dvs. frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

### Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2. Koncernens resultat uppgår till 1 824 tkr (kommunens resultat 3 645 tkr).

### Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1.

#### 3.1.1.2 Investeringsredovisning

##### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Den totala investeringsvolymen uppgår till 2 799 tkr. Årets investeringsutfall jämförs med budget, redogörelse sker över saldon som förs över till 2010. Stora investeringar under året har varit *dammsäkerhet*, *IT-utrustning BUN* och *Nya Gläntan*.

#### 3.1.1.3 Driftredovisning

##### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelserna i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning (tkr)	Netto utfall		Netto prognos 2009-08-31			
	Budgetavvikelse		Budgetavvikelse	Avvikelse		
Summa Kommunstyrelsen	-	1 575	-	1 489	-	86
Summa Byggnadsnämnden		7		96	-	89
Summa Miljönämnden		65		68	-	3
Summa Barn- och utbildningsnämnd	-	601	-	335	-	266
Summa Social- och omsorgsnämnd		550	-	26		576
<b>SUMMA VERKSAMHET</b>	-	<b>1 554</b>	-	<b>1 686</b>		<b>132</b>
Finansiering		5 199		4 296		903
<b>SUMMA TOTALT</b>		<b>3 645</b>		<b>2 610</b>		<b>1 035</b>

Årsutfallet visar på en positiv avvikelse mot prognosen per den 31 augusti med 1 035 tkr.

Verksamheterna visar i årsutfallet en negativ avvikelse mot budget med 1 554 tkr. Social- och omsorgsnämnden visar detta år på ett positivt resultat vilket är positivt då nämnden uppvisat stora negativa resultat år 2007 och 2008. Under året har kommunen erhållit 2 079 tkr. från Fora, avseende återbetalning av lägre kostnader för avtalsförsäkringar. Återbetalningen har fördelats ut på nämnderna och reducerat personalkostnaderna, nämnderna har dock i budgeten fått anslag för den högre kostnaden. Vi bedömer att detta förehavande leder till en missvisande bild över nämndernas resultat.

### 3.1.2 Balanskrav

#### Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts.

I förvaltningsberättelsen lämnas upplysningar om tidigare års underskott. Totalt att återställa är 6 824 tkr varav 5 915 tkr ska återställas senast 2010. Kommunen redogör inte för vilka konkreta åtgärder som tänker vidtas, men det framkommer att i processen inför budget 2011 är återställandet inkluderat. Vi bedömer att kommunen måste fortsätta vidta kraftfulla åtgärder för att återställa tidigare års underskott.

### 3.1.3 God ekonomisk hushållning

#### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att de finansiella målen uppnås i och med resultat- och ställning 2010.

Kommunen har utvecklat målen för god ekonomisk hushållning – vilket är positivt. Vi bedömer dock att målen bör utvecklas ytterligare för att tydliggöra kopplingen verksamhet – ekonomi.

#### 3.1.3.1 Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i fullmäktige 2009-06-10:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i 2009-06-10 § 57 *	Utfall 2009	Måluppfyllelse
Ett överskott på 3 miljoner kronor ska finnas vid årets slut.	Resultat 2009, 3 645 tkr.	<i>Resultatet visar att målet har uppnåtts</i>
Soliditeten ska inte vara lägre än 0,5 % för 2009	Soliditet 2009, 0,7 %	<i>Utfallet visar att målet har uppnåtts.</i>

\* på grund av den finansiella krisen beslutade fullmäktige om att revidera de finansiella målen som fastställdes i budget 2009. De ursprungliga målen angav: förändring av eget kapital positivt och minst 5 800 tkr, soliditeten ej lägre än 1,8 % för 2009 och för att 2010 lägst uppgå till 0,5 %.



Vår bedömning är att målen har uppnåtts. För att kommunen ska kunna fortsätta återstäl-landet av tidigare års underskott och nå en ekonomi i balans är det av stor betydelse fram-över att nå upp till de finansiella målen.

### 3.1.3.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har i budget 2009, verksamhetsplan 2010-2011 fastställt tre över-gripande mål; kommuninvånarna i fokus, positiv befolkningstrend och ekonomi i balans. Förvaltningsberättelsen inleds med att målen presenteras och kommenteras.

Kommunens styrmodell bygger på att fullmäktige fastställer strategier och mål utifrån fyra fokusområden, ”Medborgare – Utveckling – Ekonomi – Medarbetare”. Målen utvärderas i årsredovisningen utifrån fastställt styrtal och bedöms utifrån: helt uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått. Vi bedömer att vissa av uppföljningarna mer handlar om uppföljning av aktiviteter än om vad målet lett till, d v s effekten.

Nämnderna redogör för uppfyllelsen av de av fullmäktige fastställda målen. Vi instämmer i stort i de bedömningar som nämnderna gör.

### 3.1.4 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina upp-drag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

#### **Bedömning och iakttagelser**

Vi bedömer att nämndernas redogörelse i huvudsak är tillräcklig. Vi bedömer att verk-samheten inom vissa nämnder kan beskrivas på ett tydligare sätt. Informationsvärdet skul-le öka ytterligare med nyckeltal som lyfter fram verksamheten kopplat till ekonomin.

Samtliga nämnder redogör i allt väsentligt för de av fullmäktige fastställda målen, för ett antal mål saknas dock utvärdering. Förklaring till budgetavvikelse ges. En del av de för-klaringar som ges är otillräckliga och svåra att förstå, exempelvis att semesterlöneskulden utan en djupare analys lyfts fram som en starkt bidragande faktor till resultatet.

## 3.2 Rättvisande räkenskaper

### 3.2.1 Resultaträkning

#### **Bedömning och iakttagelser**

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Noter finns i tillräcklig omfattning, läsvärdet skulle öka om noterna till verksamhetens kostnader och intäkter specificerades.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år:

<i>Resultaträkning 2009-12-31</i>	<i>Utfall föreg år</i>	<i>Utfall 2009</i>	<i>Ökn/ Minskn. %</i>
Verksamhetens intäkter	43 676	44 865	2,7%
Verksamhetens kostnader	- 306 557	- 310 439	1,3%
Avskrivningar	- 4 938	- 4 046	-18,1%
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>- 267 819</b>	<b>- 269 620</b>	<b>0,7%</b>
Skatteintäkter	217 790	216 130	-0,8%
Generella statsbidrag	51 255	56 581	10,4%
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>269 045</i>	<i>272 711</i>	<i>1,4%</i>
Finansiella intäkter	3 781	3 919	3,6%
Finansiella kostnader	- 5 916	- 3 366	-43,1%
<b>Årets resultat</b>	<b>- 909</b>	<b>3 645</b>	

- Slutavräkningen för skatteintäkter och statsbidrag avviker mot budget med 1 747 tkr.
- Finansiella kostnader blev 2 134 tkr lägre än budgeterat.
- Verksamhetens intäkter blev 2 689 tkr högre än budgeterat. Vilket motsvarar en ökning med ca 2,7 %, jämfört med utfall 2008.
- Verksamhetens kostnader blev 6 619 tkr högre än budget. Vilket motsvarar en ökning med ca 1,3 % jämfört med 2008 års utfall.
- Kommunen har återsökt särskild löneskatt som felaktigt betalats in för uppdragstagare som fyllt 65 vid årets utgång. Utbetalningar har skett under tiden 2003-2007. Totalt har detta påverkat resultatet med 230 tkr.

### 3.2.2 Balansräkning

#### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Några av våra granskningsiakttagelser kommenteras nedan:

- Kommunen har inte heller under 2009 gjort någon avsättning för återställandet av deponin (Mosjön). Laxå vatten har en avsättning för återställande som per den 31/12 uppgår till 5 135 tkr, vilket omnämns under avsnittet om de kommunägda företagen.

- Kommunen har inte gjort någon uppbokning av framtida kostnader i samband med Citybanans anläggande, enligt beslut ska bidragen kostnadsföras i takt med utbetalningarna. Åtagandet borde dock ha nämnts i årsredovisningen.
- Premierna för avtalsförsäkringarna har sänkts under året, återstående fordran finns uppbokad som en kort fordran och kommer att regleras under 2010.
- Kommunens avsättning för pensioner har under året minskat med 234 tkr (inkl. löneskatt). Ansvarförbindelsen för pensionsåtagande före 1998 har ökat med 3 414 tkr (inkl. löneskatt). Upplysningarna följer RKR 17 med undantag från att uppgift om aktualiseringsgrad saknas.
- Kommunen har i förskott fått utbetalt tillfälligt konjunkturstöd med 5 641 tkr. Posten finns uppbokad som en kort skuld.

### 3.2.3 Finansieringsanalys

#### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att finansieringsanalysen i allt väsentligt redovisar hur de likvida medlen påverkats av *den löpande verksamheten*, *investeringsverksamheten* och *finansieringsverksamheten* samt att noter finns i tillräcklig omfattning. Vi bedömer utifrån genomförd granskning att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i årsredovisningen. I analysen finns en justering för övrig ej likviditetspåverkande poster, not saknas till denna post, belopp bedöms inte som väsentligt. Upplysningar om väsentliga betalningsflöden som avviker från det normala saknas samt orsaken till detta (RKR 16.1).

### 3.2.4 Sammanställd redovisning

#### Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en tillfredsställande bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Konsolideringen av underliggande enheter har i huvudsak utförts i enlighet med praxis och redovisningssed. I den sammanställda redovisningen ingår juridiska personer där kommunen har en röstandel på minst 20 %. Principerna för konsolideringen och redovisningen finns beskrivna i årsredovisningen.


Noter till den sammanställda redovisningen har inte upprättats, vilket avviker mot RKR 8.2.

Under avsnittet *De kommunägda företagen* i kommunens årsredovisning, görs en översiktligt redogörelse över bolagens verksamhet och väsentliga händelser under året.

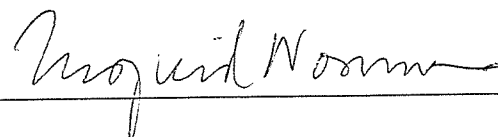
### 3.2.5 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

I årsredovisningen lämnas en redogörelse över ord och begrepp. Vi saknar en redogörelse över tillämpade redovisningsprinciper. Vi bedömer att till nästkommande år *måste* årsredovisningen innehålla ett avsnitt om tillämpade redovisningsprinciper samt eventuella avvikelser.

2010-04-22



Oscar Hjelte



Ingrid Norman